

Urmakardaniels uthus, Saxdalen, Grangärde sn, Dalarna

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, mars 2012

Den 5 mars 2012 tog jag prov ur ett uthus vid "Urmakardaniels" i norra Saxdalen (Oxbrovägen 59), [60° 9' 35.3" N, 14° 58' 12.5" E](https://www.google.com/maps/place/60.913531,N+14.581251,E). Timmerbyggnaden, som nu är fristående, ingick tidigare i ett uthus. Dess ursprungliga ändamål är svårt att avgöra. Knutarna är av enkelkattstyp, och syllstockarna är kraftigare än övriga stockar, och har en något päronformad profil. Gåtarna är kraftiga av stjärntyp, men infästa på ett sätt som inte tillåtit väggen att sjunka fullt ut.

Prov togs ur fem stockar (A1, A2, A9, C1, C4), där dock ett av proven (ur A2) föll sönder, så att minst 30 ringar föll bort (troligen 45 - motsvarande hela splinten). Proven, som alla är av tall med 55-77 mätta ringar vardera, har ganska dålig inbördes korrelation, men bedöms efter noggrann jämförelse vara samtida.

Korrelationsvärdena mot lokala och regionala referenser är svaga, men medelkurvan kan dateras till 1829 för yttersta ring mot myrtallskronologierna "Petmyra"¹ och "Sälsfloten"², samt mot "FlodaSn"³ med t-värden som närmar sig 6. En medelkurva av de tre referenserna ger $t=6.9$ mot medelkurvan för proven sedan det sönderfallna provet uteslutits. Detta kan dock troligen dateras till 1784, vilket skulle ge 45 borttappade splintringar, då stocken troligen är samtida med övriga. Det är alltså mycket sannolikt att virket till boden tagits från myrlänt mark.

Stockarna har alltså med stor sannolikhet fällts vintern 1829/30 och timringen har därför troligen skett ca 1830.

Noter

1. ↑ Axelson, T.: [Petmyra \(PISY-ref\)](#).
2. ↑ Axelson, T.: [Några torrallar på Sälsfloten, Floda sn, Dalarna](#): Dendrokronologisk undersökning, januari 2012
3. ↑ [FlodaSn.rwl](#)

PDF-kopia av <http://taxelson.se/dendro/obj/SxUrD.htm>. Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Mätvärden (rådata)

```
SxUrD 1 Bod vid "Urmakardaniels", Saxdalen, Grangärde sn, PISY
SxUrD 2 Sweden Pinus sylvestris 160m 6009N1458E 1708 1829
SxUrD 3 T. Axelson
SxUrD #### location=60.15979 14.97014;
SxUrD0 1762 332 278 234 164 121 140 145 145
SxUrD0 1770 92 121 158 153 83 180 190 148 124 103
SxUrD0 1780 129 198 160 164 157 160 160 192 153 106
SxUrD0 1790 169 188 191 173 171 124 120 136 138 133
SxUrD0 1800 130 111 110 132 177 167 135 141 127 114
SxUrD0 1810 112 101 94 109 112 108 81 103 76 125
SxUrD0 1820 92 157 190 176 184 126 169 120 148 999
SxUrD0 #### A1 +avskavd (sp=20?)
SxUrD1 1708 62 66
SxUrD1 1710 70 78 96 61 49 47 62 47 47 64
SxUrD1 1720 102 97 98 83 79 92 55 79 76 61
SxUrD1 1730 58 82 74 79 65 67 53 83 82 52
SxUrD1 1740 67 78 77 75 94 103 67 64 52 74
SxUrD1 1750 102 95 104 102 90 66 33 14 20 30
SxUrD1 1760 30 34 69 65 60 79 54 67 51 58
SxUrD1 1770 54 58 63 53 43 75 107 141 131 137
SxUrD1 1780 105 68 86 112 146 999
SxUrD1 #### A2, ej vk +>?30 ringar som smulades. (ingen splint?)
SxUrD2 1779 409
SxUrD2 1780 396 292 409 356 432 347 315 267 215 206
SxUrD2 1790 213 234 206 228 215 214 231 225 197 217
SxUrD2 1800 179 211 173 145 173 171 132 118 116 133
SxUrD2 1810 124 123 117 126 112 96 75 113 85 98
SxUrD2 1820 78 98 90 92 109 106 136 109 117 91
SxUrD2 1830 999
SxUrD2 #### A9, vk, sp=36
SxUrD3 1772 353 458 307 324 432 294 249 301
SxUrD3 1780 364 319 296 317 309 258 261 268 185 118
SxUrD3 1790 245 266 194 187 205 184 207 203 204 202
SxUrD3 1800 198 232 180 151 149 153 142 156 100 113
SxUrD3 1810 134 121 102 115 106 99 89 78 67 93
SxUrD3 1820 103 128 100 78 94 89 117 129 131 96
SxUrD3 1830 999
SxUrD3 #### C1, vk.
SxUrD4 1755 227 250 222 171 153
SxUrD4 1760 135 203 209 147 99 110 81 84 77 79
SxUrD4 1770 50 52 75 91 63 74 96 84 95 83
SxUrD4 1780 88 101 136 117 157 131 114 52 41 51
SxUrD4 1790 50 66 94 101 134 104 86 38 52 76
SxUrD4 1800 115 109 140 137 122 174 84 14 23 44
SxUrD4 1810 79 95 119 124 97 105 105 125 91 91
SxUrD4 1820 100 110 135 126 121 73 81 91 86 68
SxUrD4 1830 999
SxUrD4 #### C4. vk.
```